

УДК 351.741:[349.3:331.322](477)

Вікторія Андріївна КОВАЛЕНКО,

курсант групи Ф3-202 факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Вікторія Сергіївна МАКАРЕНКО,

старший викладач кафедри поліцейської діяльності

та публічного адміністрування факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

ОГЛЯД ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ (НАДАННЯ ВІДПУСТОК ПОЛІЦЕЙСЬКИМ)

Створення Національної поліції України стало одним із важливих кроків українського суспільства серед євроінтеграційних реформ та відбудови правової демократичної держави. Однак, серед нормативного та правозастосовного аспектів означеної реформи увагу науковців привертають численні недоліки та суттєві вади. Серед різноманітних аспектів реформування поліції потрібно доцільно зосередити увагу на новому законі «Про Національну поліцію», який регулює види щорічних відпусток поліцейських, їх тривалість, порядок обчислення та надання, так як недоліки у означених питаннях можуть стати підставами як для порушення трудових прав працівників поліції, так і для нехтування з боку керівництва правом підлеглих на відпочинок. На сьогодні для працівників поліції все більшої актуальності набуває проблематика правового регулювання обчислення тривалості та порядку надання щорічних відпусток поліцейських, оскільки продуктивність праці та ефективність виконання поліцейським своїх безпосередніх обов'язків, відновлення сил та енергії поліцейського, його здоров'я, напряду залежать від тривалості відпочинку, зокрема, відпусток.

Поліцейським можуть бути надані такі види відпусток: щорічні чергові оплачувані відпустки, додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки, соціальні відпустки, відпустки без збереження заробітної плати.

Щорічні відпустки є надважливим і найбільш тривалим видом відпочинку поліцейських. Щорічна відпустка – це

основний вид відпустки, що надається поліцейському за відпрацьований робочий рік. На час щорічної відпустки за працівником поліції зберігається посада та заробітна плата.

Тривалість відпусток поліцейського обчислюється щодобово, при цьому святкові та неробочі дні до тривалості відпусток не включаються.

Загальна тривалість щорічної основної оплачуваної відпустки поліцейського становить тридцять календарних днів, якщо законом не визначено більшої тривалості відпустки.

Особливий характер службової діяльності працівників поліції обумовлюють надання їм подовжених основних щорічних відпусток, що є додатковою гарантією їх соціального захисту та своєрідною компенсацією за складність та напруженість їх роботи.

Відпустка тривалістю 30 діб щорічно надається працівникам, які мають вислугу менше 5 років, а 45 діб – працівникам, які мають вислугу 20 років і більше [1]. Тривалість відпустки збільшується за кожен повний календарний рік служби в поліції після досягнення п'ятирічного стажу служби.

Відповідно до ч. 1 ст. 19 Закону України «Про відпустки» жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, за її бажанням надається щорічно додаткова оплачувана відпустка тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів передбачених ст. 73 КЗпП України. Час надання такої відпустки визначається відповідно до бажання працівника. Надання такої оплачуваної відпустки здійснюється в обов'язковому порядку. Така додаткова оплачувана відпустка надається понад щорічні відпустки (ч. 7 ст. 20 Закону України «Про відпустки») [2].

Якщо працівник поліції, переведений на роботу до іншого органу поліції повністю або частково не використав щорічні основну та додаткові відпустки і не одержав за них грошову компенсацію, то до стажу служби, що дає право на щорічні основну та додаткові відпустки, зараховується час, за який він не використав ці відпустки за попереднім місцем роботи.

Поліцейським, які захворіли під час чергової відпустки, після одужання відпустка продовжується на кількість невикористаних днів. Продовження відпустки здійснюється керівником, який надав її, на підставі відповідного документа, засвідченого у визначеному законом чи іншим нормативно-правовим актом порядку.

Відкликання поліцейського із чергової відпустки, як правило, забороняється. У разі крайньої необхідності відкликання із чергової відпустки може бути дозволено керівнику територіального органу поліції.

За бажанням поліцейського невикористана частина відпустки може бути приєднана до чергової відпустки на наступний рік. Працівникам, які навчаються, роботодавець зобов'язаний надавати додаткові відпустки у зв'язку з навчанням. Право на додаткову відпустку у зв'язку з навчанням закріплено Конвенцією № 140, ратифікованою Законом № 174, КЗпП та Законом про відпустки [1].

У Конвенції № 140 термін «оплачувана учбова відпустка» означає відпустку, яка надається працівникові з метою навчання на визначений період у робочий час з виплатою відповідної грошової допомоги [3].

Для того щоб отримати додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням, працівнику-студенту необхідно надати роботодавцю довідку-виклик навчального закладу на сесію та написати заяву про надання такої відпустки. Роботодавець зобов'язаний надавати працівнику таку відпустку саме в той час, який визначено навчальним закладом.

Навчальна відпустка надається незалежно від щорічних основної та додаткової відпусток. Порядок їх надання не залежить один від одного.

На відміну від щорічних відпусток, навчальні відпустки не підлягають поділу на частини, перенесенню на інший період, продовженню на святкові та неробочі дні. Також за невикористані дні таких відпусток не виплачується грошова компенсація [4].

Статтею 16 Закону про відпустки також передбачено надання працівникам творчої відпустки для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників та в інших випадках, встановлених законодавством.

Творча відпустка для закінчення дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук тривалістю до трьох місяців та на здобуття наукового ступеня доктора наук – до шести місяців надається працівнику, який успішно поєднує основну діяльність із науковою роботою. Ця творча відпустка надається на підставі заяви працівника та рекомендації наукової (науково-технічної) ради центрального органу виконавчої влади або вченої ради закладів вищої освіти III–IV

рівня акредитації чи науково-дослідного інституту відповідного профілю про доцільність надання творчої відпустки [2].

Така відпустка не надається для закінчення дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора наук особам, які закінчили відповідно аспірантуру чи докторантуру, а також здобувачу одного й того самого наукового ступеня повторно [5].

Творча відпустка для написання підручника чи наукової праці тривалістю до трьох місяців надається працівнику, який успішно поєднує основну діяльність із творчою роботою. Ця творча відпустка надається на підставі заяви працівника та довідки видавництва про включення підручника чи наукової праці до плану випуску видань на поточний рік.

Творчі відпустки надаються працівникам разом з іншими відпустками, передбаченими законодавством, і оформлюються наказом роботодавця підприємства, установи, організації.

На час творчих відпусток за працівниками зберігаються місце роботи (посада) та заробітна плата [2].

Праця обов'язково повинна чергуватись з відпочинком. Право на відпочинок гарантоване Конституцією України, ст. 45 якої проголошує, що кожен, хто працює, має право на відпочинок. Це право забезпечується наданням днів щотижневого відпочинку, а також оплачуваної щорічної відпустки, встановленням скороченого робочого дня щодо окремих професій і виробництв, скороченої тривалості роботи у нічний час [1].

На основі аналізу різноманітних наукових джерел, можна зробити висновок, що під часом відпочинку поліцейських необхідно розуміти визначений законом або на його підставі час, упродовж якого поліцейський є вільним від виконання покладених на нього службових обов'язків і має право використовувати його на власний розсуд для відновлення працездатності та задоволення власних інтересів.

Список бібліографічних посилань

1. Дрозд О. Ю., Шруб І. В. Тривалість щорічної відпустки поліцейського та порядок її обчислення. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. № 4. С. 80–87.

2. Про відпустки : закон України від 15.11.1996 № 504/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр> (дата звернення: 14.11.2019).

3. Конвенція про оплачувані учбові відпустки : від 24.06.1974 № 140 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/993_261 (дата звернення: 14.11.2019).

4. Іншин М. І. Соціальне забезпечення працівників поліції. *Митна справа*. 2015. № 5 (2). С. 325–330.

5. Методичний посібник на тему: «Деякі аспекти функціонування Національної поліції в Україні» / ГУНП в Дніпропетр. області ; ГТЮЮ в Дніпропетр. області. Дніпро, 2016. С. 5–10.

Одержано 19.11.2019

UDC 342.95(477)

Karyna KORDIUKOVA,

*cadet of F3-103 group of the Faculty № 3,
Kharkiv National University of Internal Affairs*

Scientific director:

Kateryna CHYSHKO,

*Senior Lecturer of Police Activities
and Public Administration Chair*

*of Kharkiv National University of Internal Affairs,
Candidate of Juridical Sciences,*

ROLE OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS WITH SPECIFIC TRAINING CONDITIONS IN PRACTICAL TRAINING OF PATROL POLICE OFFICERS

At one time, one of the tasks was the development of the institution of patrol police, as the first competent link in cooperation with the population. It is the latter factor that justifies the importance of ensuring the existence and effective functioning of a given structural unit. In addition, due to the creation of a patrol police in Ukraine, the level of citizens' trust in the work of the police has significantly increased, but more and more often in practice, patrol police officers face a number of problems that significantly affect the quality of their work, and such problems usually have a theoretical and legal basis. Systematic cooperation and open dialogs between representatives of higher educational institutions with specific educational conditions and